

5.9 Een Veilige Gemeente

Waarom een Veilige Gemeente?

De kerkenraad van de Hervormde Gemeente Bethlehemkerk te Papendrecht kiest voor beleid met betrekking tot het zijn van een veilige gemeente, omdat wij het belangrijk vinden dat onze kerk voor iedereen een veilige omgeving is.

De realiteit is dat het je veilig voelen niet vanzelfsprekend is, ook niet in een kerkelijke omgeving. Allerlei publicaties, ook van de landelijke PKN, wijzen daarop. Het gaat dan niet zozeer over hoe de kerkdienst wordt ervaren, maar over allerlei momenten van contact daaromheen.

We vinden het passend ons daarvan bewust te zijn. We nemen de stelling uit publicaties over dat lang niet iedereen gemakkelijk zal aangeven dat grenzen worden overschreden.

Zodoende willen we aandacht geven aan bewustwording en een regeling instellen als desondanks onveiligheid wordt ervaren.

Bewustwording

Het is zo dat de kerkenraad van onze gemeente het beleid maakt en er volledig achterstaat, maar het beleid moet door de hele gemeente gedragen en uitgevoerd worden. De gemeenteleden moeten zich bewust zijn van de machtsongelijkheid die er is tussen groepsleiding en deelnemers in het jeugdwerk, tussen ouderling, pastoraal werker, predikant, kerkelijk werker en pastorant, tussen diaken en cliënt, tussen vrijwilliger voor hand- en spandiensten en gemeentelid. Het effect kan zijn dat iemand met meer macht grensoverschrijdend gedrag vertoont. De ander ervaart dat in eerste instantie niet als storend of wil of durft daar geen aandacht aan te besteden. Tot het gevoel van veiligheid wordt aangetast.

Daarom willen we binnen onze kerk aandacht besteden aan het volgende:

- Erkennen dat grensoverschrijdend gedrag ook in onze eigen gemeente kan voorkomen.
- Bewust zijn dat alle gemeenteleden recht hebben op een veilige omgeving binnen onze gemeente.
- Vasthouden van de aandacht voor dit onderwerp op beleidsniveau door het onderwerp één keer per half jaar op de agenda van de kerkenraad te zetten en te evalueren.
- De kerkenraad initieert de inzet van activiteiten en werkvormen in het jeugdwerk, pastoraat, catechese en vieringen die de bewustwording over de veilige gemeente bij onze gemeenteleden vergroot.

Preventie

Voorkomen is altijd beter dan genezen. Daarom is het van groot belang dat onze gemeente aandacht besteedt aan het preventieve aspect van de veilige gemeente. We doen dit door het inzetten van de volgende instrumenten:

1. De kerkenraad heeft twee vertrouwenspersonen benoemd. Bij deze vertrouwenspersonen kunnen vrijwilligers, betaalde medewerkers, minderjarigen, kwetsbare mensen en bijvoorbeeld ouders terecht met hun vermoedens of kennis van grensoverschrijdend gedrag. Het emailadres van de vertrouwenspersoon is snel te vinden op onze website onder het kopje Veilige Gemeente en op de weekbrief. Een tweede vertrouwenspersoon kan ingezet worden voor de begeleiding van het gemeentelid dat grensoverschrijdend gedrag heeft gepleegd.
2. De kerkenraad gaat zorgvuldig te werk bij de selectie van vrijwilligers, heeft met hen een intakegesprek en stelt hun geschiktheid periodiek vast. Daarnaast vraagt de kerkenraad van vrijwilligers en beroepskrachten die werken met minderjarige mensen en mensen in een kwetsbare positie een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Wordt deze VOG niet afgegeven, dan volgt een gesprek met een afvaardiging van de kerkenraad.
3. Vrijwilligers en beroepskrachten onderschrijven de gedragsregels (zie bijlage 1)

Interventie

Wanneer er een melding van grensoverschrijdend gedrag binnenkomt bij één van de vertrouwenspersonen, dan gaan zij te werk volgens de routekaart voor vertrouwenspersonen die ontwikkeld is door de PKN en het meldpunt seksueel misbruik in de kerk, SMPR.nl (bijlage 2).

(Na)zorg

De kerkenraad ziet erop toe dat er:

- in preek en liturgie rekening wordt gehouden met slachtoffers van machtsmisbruik of andere misstanden.
- nazorg en pastorale zorg wordt gegeven aan slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in de gemeente.
- nazorg en pastorale zorg wordt gegeven aan daders van grensoverschrijdend gedrag in de gemeente. Dit kan niet gebeuren door dezelfde persoon die het slachtoffer begeleidt.
- nazorg en pastorale zorg wordt gegeven aan slachtoffers of daders van incest, huiselijk geweld, vormen van machtsmisbruik en bedreigende situaties in het werk of elders of van criminaliteit.

Communicatie

Het beleid Veilige Gemeente is onderdeel van het beleidsplan van onze gemeente en wordt regelmatig geëvalueerd en aangepast. Het beleidsplan is te vinden op onze website en het hoofdstuk Veilige Gemeente is ook te vinden onder een apart kopje Veilige Gemeente. Daar staat ook het emailadres van onze vertrouwenspersonen. Updates worden bekendgemaakt aan de gemeenteleden door middel van meldingen op de website en mededelingen in de nieuwsbrief.

Vasthouden van beleid

De kerkenraad ziet erop toe dat:

- dat de onderwerpen 'veilig jeugdwerk' en 'veilige gemeente'; regelmatig op de agenda staan van haar eigen vergadering. Gaat het goed en wat kan beter?
- in bijeenkomsten (gespreksgroepen, clubwerk, catechese, vieringen) zo nu en dan gebruikgemaakt wordt van activiteiten en werkvormen die bewustwording over veiligheid bij de gemeenteleden, van oud tot jong, vergroot.

Gedragsregels voor vrijwilligers in de Bethlehemkerk

Deze gedragsregels zijn opgesteld door de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Bethlehemkerk te Papendrecht als onderdeel van het beleid rond de Veilige Gemeente. Wij willen een veilige kerk zijn, een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven.

Voor een veilige gemeente zijn we samen verantwoordelijk. Met elkaar spreken we daarom deze gedragsregels af. Voor iedereen binnen en buiten onze kerkelijke gemeente zijn we hierop aanspreekbaar.

Deze gedragsregels zijn ter bescherming van alle leden van onze kerk en dus ook ter bescherming van de vrijwilligers zelf. Deze gedragsregels gelden voor alle vrijwilligers op elk terrein van het kerkenwerk.

Deze gedragsregels worden bij de benoeming of aanstelling van een vrijwilliger met hem of haar besproken. De vrijwilliger wordt daarbij ook geïnformeerd over het beleid Veilige Gemeente.

Gedragsregels:

1. Veilige omgeving

We werken samen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.

2. Respect

We respecteren elkaar en anderen. We benaderen de ander niet op een manier die haar of hem in waardigheid en integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren. Extra zorgvuldig zijn we bij pastorale en diaconale contacten, omdat we weten dat machtsverschillen hier een rol kunnen spelen.

3. Geheimhouding

We gaan zorgvuldig om met vertrouwelijke (waaronder persoonlijke) informatie of gegevens van anderen, waaronder alles waarop onze geheimhoudingsplicht betrekking heeft.

4. Persoonlijke integriteit

We respecteren de rechten van de ander. We berokkenen de ander geen schade. We gebruiken geen fysiek of mentaal geweld.

5. Lichamelijke integriteit

We respecteren elkaars lichamelijke integriteit. We zijn terughoudend in fysiek contact.

6. Privacy

We respecteren de privacy van de ander.

7. Taalgebruik

Ons taalgebruik is respectvol. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste (seksueel getinte) opmerkingen over het persoonlijk leven of uiterlijk van de ander. We praten met respect over de ander, ook via de sociale media, ook wanneer de ander niet aanwezig is. We roddelen niet en maken geen beschadigende grappen of opmerkingen over anderen.

8. Financiële belangen

We vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan we zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als bij het doorgeven.

9. Seksueel misbruik

We volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het *Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties*. Zie de routekaart voor de vertrouwenspersoon. Onder seksueel misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag, misbruik van macht of vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de benadeelde en de beschuldigde, waarbij de beschuldigde een vrijwilliger of beroepskracht binnen onze gemeente is. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

10. Een cultuur van openheid

We zetten ons in om samen te werken aan een cultuur van openheid. Dat draagt bij aan een gemeente als een veilige omgeving. We zijn alert en spreken elkaar aan wanneer we signalen opvangen of situaties van ongewenst gedrag meemaken. Wanneer we aarzelen over de aanvaardbaarheid van gedrag van onszelf of een ander, kunnen we contact zoeken met één van onze vertrouwenspersonen.

Bijlage2: routekaart voor vertrouwenspersonen

